

STYRETS BERETNING

OG

**RAPPORT FOR
ARBEIDSÅRET 2018**

NHO TRØNDELAG

INNHOOLD:

- 1) Hilsen fra styreleder
- 2) Næringspolitikk
 - Samferdsel
 - Kompetanse
 - Utviklingstrekk
- 3) Arbeidsgiverservice
 - Lønns- og arbeidsvilkår
 - Kurs og arrangement
- 4) Prosjekter
 - Årskonferansen 2018
 - Ringer i vannet
 - HF-prosjekt (hovedorganisasjonenes fellestiltak). – "økt lønnsomhet i bygge- og anleggsbransjen"
- 5) Medlemmene
 - Medlemsutvikling
 - Medlemsbesøk
- 6) Ansatte i NHO Trøndelag

1.0 Hilsen fra styreleder

Trøndelag står plantet med begge beina midt i verden!

I Norge er vi mer enn i mange andre land avhengige av å få solgt det vi produserer til utlandet. Dette gjelder ikke bare olje og fisk, men også mineraler, materialer og andre varer vi fremstiller. Trøndelag er ikke noe unntak i forhold til dette. Som en tungt eksporterende region er vi svært avhengige av at dette går på skinner, eller langs veien eller i lufta for den saks skyld. Som et lite land med en åpen økonomi er vi avhengige av at det er ordnede forhold i verden rundt oss slik at vår eksport kan foregå problemfritt og uten ekstra komplikasjoner. Et eksempel på dette er lakseeksport. Det heter seg at "ingen har det så travelt som en død laks". Oppstår det forsinkelser vil denne varen ganske fort bli forringet.

Selv om 2018 var et godt år for trøndersk næringsliv, var det samtidig det året da det for alvor oppstod diskusjoner om for eksempel EØS-avtalen og måten vi innretter vår handelspolitikk på.

Det paradoksale er at dette skjer i ei tid da vi opplever mer geopolitisk ustabilitet enn vi har gjort på lenge. Nåværende direktør for World Economic Forum, trønderen Børge Brende, sa i analysen som kom ved årsskiftet at "før når vi har hatt globale utfordringer har vi kunnet forholdt oss til disse enkeltvis, men nå ser det ut til at alt kommer på en gang".

Med den avhengighet et eksportrettet trøndersk næringsliv har av at det globale handelssamarbeidet fungerer, er tiden inne for å slutte opp om de avtaler og ordninger vi har og ikke det motsatte. Skal vi i årene fremover fortsette å styrke det eksisterende næringslivet i regionen, og i tillegg utvikle nye verdikjeder basert på våre lokale fortrinn, er dette en forutsetning for den videre veksten vi alle ønsker for vår region. Trøndelag har fantastiske muligheter hva gjelder naturressurser fra svenskegrensen i øst til Atlanterhavet i vest. Vi har sterke kompetansemiljøer og er den eneste regionen i Norge som har blitt rangert innenfor EU'S Regional Innovation Scoreboard.

Men vi må bidra til å sikre stabile rammevilkår som gjør dette mulig.

Karl A. Almås, styreleder NHO Trøndelag.

Styret i NHO Trøndelag

Styreleder	Karl Almås	Spesialrådgiver, SINTEF Fiskeri og havbruk
Nestleder	Gunn Iren Berg Svendsen	Daglig leder, Jobzone Trøndelag
Styremedlem	Otto Østerlie	Administrerende direktør, Vintervoll AS
Styremedlem	Marit Rolseth	Konsernsjef, Tommen Gram AS
Styremedlem	Alf Jostein Skjærvik	Samfunnskontakt, Salmar AS
Styremedlem	Berit Evjen	Regionsjef, Telenor Norge AS
1. varamedlem	Sten Solum	Konsernsjef, Franzefoss Minerals AS
2. varamedlem	Anne Grethe Eriksen	Daglig leder, Kysthotellet Rørvik AS
3. varamedlem	Henriette Undrum	VP New Energy Solutions/Research and Technology, Statoil

2.0 Næringspolitikk

Både kommunene i Trøndelag, fylket og [Staten](#) har påvirkning på hvilke rammevilkår bedriftene i regionen har for å skape lønnsomme arbeidsplasser. Det politikerne lokalt og regionalt gjerne kaller næringspolitikk, som ofte handler om støtteordninger av ymse slag, utgjør bare en forsvinnende liten andel av disse rammevilkårene. Infrastruktur for å få folk på jobb, varer og tjenester til markedene, skolens evne til å skaffe oss kompetent arbeidskraft, kommunale og fylkeskommunale innkjøp, arealtilgang og regulering er andre viktige politikkområder for våre medlemmer. Fra statens side er i tillegg både skatte- og avgiftspolitikken og forsknings- og innovasjonspolitikken viktige områder. Dette både av erfaring og lest ut av [NHOs kompetansebarometer](#) og medlemsundersøkelser for øvrig.

2.1 Samferdsel

Det bygges mye ny E6 i Trøndelag, og selv om fylkesveiene ligger langt bak sett opp mot behovet for vedlikehold og utbedring, gjøres det også gode grep på regionalt nivå. NHO Trøndelag opplever stor vilje fra Fylkeskommunen til å se på nye løsninger som kan gi mer veg for pengene, og mer effektiv transport for folk og gods hos bedriftene.

Sammen med [Vegforum Trøndelag](#) har NHO prioritert de viktigste strekningene for bedriftene i fylket. Samferdselsfeltet er svært viktig for bedrifter i Trøndelag. Da styringsgruppen for ny Nasjonal Transportplan (NTP) inviterte oss inn i sitt arbeid tok vi inn bedrifter med store varestrømmer, med nye teknologiske løsninger, eksempelvis innen autonomi og digitalisering, samt bedrifter som jobber med overføring av gods fra vei til bane, i tillegg til de store entreprenørene innen anlegg. Selv med 1.000 milliarder kroner i potten lar elektrifisering av Trønderbanen og regional godsterminal vente på seg. Dette er krevende for regionen, både fordi man ikke får realisert nødvendig vekst i persontransporten og fordi det vanskeliggjør god byutvikling og arealutnyttelse av tilknyttete arealer. Som et oppspill til partienes valgprogram for valget i 2019 har derfor NHO Trøndelag bedt om en *Trøndelag Transportplan*, der fremkommelighet for gods, tjenester og folk sees i sammenheng over kommunegrenser, forvaltningsgrenser og mellom havn og jernbane.

NHO Trøndelag har også gjennom året arbeidet med flyavgiftene og [rutenettet fra Værnes](#) og de mindre lufthavnene i Trøndelag. Vi har arbeidet med økt tilgang til modulvogntogvilkår, fjerne flaskehalser langs veger, godsoverføring, hurtigbåtruter og

en lang rekke problemstillinger på vegne av transportører og vareeiere/ tjenesteleverandører.

2.2 Kompetanse

[NHOs kompetansebarometer](#) viser at etterspørselen etter flere fagarbeidere i trønderske bedrifter fortsatt er høy, og noe høyere enn landet forøvrig. Avstanden mellom tilbud og etterspørsel er størst innen TIP, bygg- og reiselivsfag, men også innen naturbruk er etterspørselen økende. NHO Trøndelag arbeider derfor aktivt opp mot, og sammen med skoleeierne, for å sikre dimensjonering av skoletilbudet etter næringslivets behov. Fylkestinget valgte til slutt å opprettholde søknadsmuligheten for alle linjer vi ba om for skoleåret 2019-2020. Antallet ungdom i alderskullene som er tilhørende i videregående er sterkt fallende og hele syv hundre elever vil være borte om man sammenligner 2017 med 2021. Samtidig som arbeidsinnvandringen går ned gir dette større utfordringer for bedriftene som trenger økt kompetanse.

NHO Trøndelag har et godt samarbeid med mange aktører for å møte førsteårslærlingene, vi løfter fokuset på yrkesfagene og forsøker å bidra til at flere søker skoleretning med kompetanse vi vet trengs i regionen. Vi har også satt fokus på kommunene som skoleeiere og deres jobb for å inspirere barn til videre skolegang, og påpekt overfor de politiske partiene at de alternative utdanningsløpene bør bli mer kjent, slik at flere fullfører en utdanning, og ikke havner utenfor arbeidslivet. I sum, etter godt

samarbeid med våre landsforeninger og med LO, ser vi nå at vi har betydelig og vedvarende vekst i andelen elever som søker yrkesfag. Årets tall (2019) viser at denne trenden fortsetter overordnet og at det er oppgang også innen de områder vi har størst kompetanseutfordringer. Dessverre ser vi en marginal tilbakegang innen byggfag, men økningen til elektro er større enn nedgangen til byggfag slik at med målrettet arbeid frem mot skolestart vil opptaket kunne bli minst på nivå med fjorårets opptak.

Det nærmer seg søknadsfrist for høyere utdanning

Næringslivet trenger flere

Næringslivet skriker etter mer arbeidskraft, og ikke bare fagarbeidere. Nå er søknadsfristen like rundt hjørnet, og næringslivet trenger at flere ungdommer velger relevant høyere utdanning.

BARNEVILK: NHOs kompetansebarometer, som tar for seg hvilke yrker, fagskader, utdanningsgrupper og utdanningsstadier bedriftene har behov for de neste årene, viser at det i tillegg til å være stort behov for fagarbeidere, også trengs mange ingeniører og folk med tekniske fag.

• Ber kommunene ta ansvar

Scorer lavt på fullføring av videregående

- La elevene bli kjent med lokalt næringsliv!

Elevene i grunnskolen trenger å få tidlig og god kontakt med lokalt næringsliv for å kunne velge riktig utdanning.

NEIÅRÅSEN
PÅR VIKENBERG
 Påstanden kommer fra regiondirektør Trond Lien i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) i Trøndelag. Han er opptatt av at flere av dem som starter på en grunnskole, må fullføre den. I dag er tallet for stort. En god del av dem som starter på en grunnskole, fullfører ikke det de har begynt på.
 - Konkret: million, grunnskole og lokalt næringsliv er for dårlig lag, sier Trond Lien.

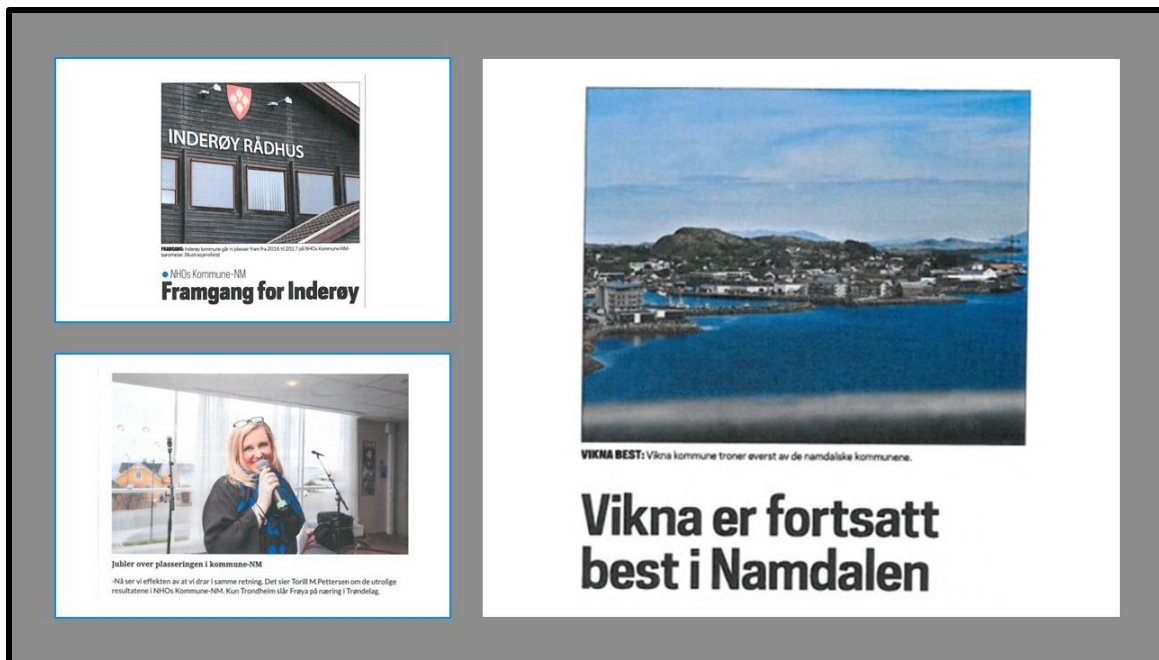
2.3 Utviklingstrekk – situasjonen for bedriftene

Ifølge [NHOs økonomibarometer](#) er det klart flere av våre medlemmer som mener NÅ-situasjonen er god enn de som mener det motsatte. Nesten dobbelt så mange mener også at 2019 blir enda bedre sammenholdt med dem som mener situasjonen blir mer krevende i år. I motsetning til økonomibarometeret for 2018, hvor trønderske medlemsbedrifter var klart mer positive enn landsgjennomsnittet, ser vi nå at forventningene til 2019 er omtrent på lag med landet for øvrig. Dette gjelder både investeringsforventningene, økning i antall sysselsatte og markedsutsiktene. En hovedforklaring på disse funnene må antas å være at oljekrisens begrensede påvirkning her var drivende for Trøndelags særstilling de foregående år, og at den nå er i ferd med å gå over, med konsekvens at vekstforventningene nå er sterkere på Vestlandet og andre deler av landet som er mer påvirket av etterspørsel fra oljeindustrien.

Hva gjelder udekket kompetansebehov ser vi at noen færre melder om dette i siste kompetansebarometer sammenholdt med fjoråret. 61 prosent svarte i 2018 at de i stor eller noen grad hadde udekket kompetansebehov mot 63 prosent året før. Uansett

illustrerer disse tallene at med flere trøndere med rett kompetanse kunne våre medlemmer skapt enda flere lønnsomme arbeidsplasser.

I den sammenheng er det en trøst at befolkningsutviklingen for Trøndelag, ifølge [Trøndelag i tall](#), som helhet vokste med 0,9 prosent eller 0,2 prosent mer enn befolkningen for øvrig. Dette skjuler allikevel at det er betydelige interne forskjeller mellom regionene og at arbeidskraftsmobiliteten fortsatt er lav internt i Trøndelag. Samme sted kan vi også lese at veksten i sysselsettingen i Trøndelag siden 2008 har vært på 6,5 prosent eller tredje høyest i landet. Disse nye arbeidsplassene utgjør 8,7 prosent av alle nye arbeidsplasser som netto ble skapt i perioden.

På kommunenivå ser vi at det utenfor Trondheimsregionen primært er [havbrukskommunene som trekker disse tallene opp](#), samtidig som det er sysselsettingsreduksjon på over 20 prosent i enkelte andre kommuner. I den totale sysselsettingen ser vi at det innenfor våre viktigste områder er byggenæringen størst hva sysselsetting angår (20`årsverk), mens industrien (17`årsverk) er nest størst. Når industrien allikevel er størst i NHO Trøndelag illustrerer det også potensiale for å øke organisasjonsgraden innen bygg og anlegg.

66,8 prosent av trønderne mellom 15-74 er i jobb eller utdanning. Dette er en noe høyere andel enn landet for øvrig. Samtidig jobber 35,8 prosent i offentlig sektor, noe som er signifikant høyere enn landet for øvrig med 31,8 prosent.

Oppsummert er bredden i trøndersk næringsliv og våre medlemsbedrifter også en styrke. Det er store private og ikke minst offentlige investeringer som bidrar til vekst hos våre medlemmer i byggeperioden, men mange av disse investeringene, for eksempel E6 og kampflybasen, vil gi varig vekstimpuls for våre medlemmer. Troen på markedet er bra

og bekymringen for infrastruktur og markedsadgang ikke urovekkende høy. Den store veksthemmeren er, og vil forbli, tilgang på folk med rett kompetanse.

3.0 Arbeidsgiverservice

3.1 Lønns- og arbeidsvilkår

NHO Trøndelag hadde ikke advokat ved kontoret i begynnelsen av 2018 og kontoret måtte derfor lene seg på advokatene i landsforeningene i denne perioden. Samarbeidet har fungert godt. I august 2018 startet Benedikte M. Forslund opp som advokat ved kontoret og NHO Trøndelag er fornøyde med at vi på nytt kan tilby medlemmene denne tjenesten lokalt.

Også i 2018 har kontoret behandlet henvendelser om både generelle arbeidsrettslige tema samt spesielle spørsmål vedrørende de enkelte landsomfattende tariffavtalene. En klar målsetting er at bedriftene tar opp vanskelige problemstillinger med oss før de treffer sine beslutninger. Erfaringer viser at mange konflikter kan avverges på denne måten.

Bistanden gis i form av rådgivning på telefon og epost, men også relativt omfattende møtevirksomhet. Dette gjelder møter med medlemmene, men også deltakelse i individuelle og kollektive forhandlingsmøter. Den vesentligste delen av bistanden skjer etter henvendelser fra medlemmene, men også etter initiativ fra landsforeningene.

Resultatet av hovedoppgjøret for 2018 var et generelt tillegg på 1 krone til alle, og 2,50 kroner i lavlønns tillegg. I tillegg ble det gitt 30 øre i de såkalte sløyfeforhandlingene før

påske. I rammen for oppgjøret for 2018 lå det til grunn et anslag på 2,8 prosent årslønnsvekst.

Permitteringsordningen ble i 2018 besluttet innskrenket til maksimalt 26 uker i løpet av 18 måneder og arbeidsgiverperioden ble utvidet til 15 arbeidsdager med virkning fra 01.01.19.

Det ble i tillegg gjort endringer i arbeidsmiljølovens regler om innleie, samt innført en ny definisjon på fast ansettelse med virkning fra 01.01.19.

3.2 Kurs og arrangement

I samarbeid med NHO Kurs arrangerte vi 4 kurs i 2018; *Konflikthåndtering, Bruk av sosiale medier til markedsføring, Tariffkunnskap for ledere* og *Nye personvernregler*.

Alle kursene har gode tilbakemeldinger fra deltakerne og vi opplever at samarbeidet mellom regionkontoret og NHO sentralt om avviklingen av kursene fungerer godt.

I 2018 arrangerte vi en rekke møter og seminar over hele regionen med ulike tema og målgrupper:

- Frokostmøte om havbruk (Rørvik)
- Frokostmøte om kompetansebehov (Oppdal)
- Frokostmøte om serveringsbransjen i samarbeid med Arbeidstilsynet (Trondheim)
- Lunsjmøte om kulturnæring i samarbeid med Verdal Næringsforum (Verdal)
- Frokostmøte om byutvikling/rom for vekst i samarbeid med EBA (Trondheim)

- Frokostmøte om bærekraft i samarbeid med Storebrand (Trondheim)
- Miniseminar om offentlige anskaffelser i samarbeid med Stjørdal Næringsforum, Levanger Næringsforum, Verdal Næringsforum og Steinkjer Næringsforum (Stjørdal og Verdal)
- Lansering av NHO Gründer (Trondheim)
- Lunsjmøte med NHO og Skogmo Industripark (Overhalla)

I tillegg bidro vi også til å arrangere Vegkonferansen og IA-konferansen. De ansatte ved regionkontoret har også holdt en mengde foredrag og innlegg på ulike konferanser og seminar.

4.0 Prosjekter

4.1 Årskonferansen 2018

Årskonferansen 2018 – *Verdien av arbeid* ble gjennomført 10. april på Clarion Hotel & Congress i Trondheim.

Det viktigste Norge har er verdien av alles arbeidsinnsats. Fremover må vi sammen sørge for at bedriftene kan fortsette å skape verdier og jobber. [Med temaet «Verdien av arbeid»](#) ønsket NHO debatt og nye løsninger på hvordan vi sammen kan møte fremtidens utfordringer, sørge for at bedriftene utvikles og vokser, og at flere kommer i arbeid – dette var bakteppet for årskonferansen 2018.

Escala AS, Rosenvik AS og Sava AS. Disse jobber på bestilling fra NAV. 242 NHO-bedrifter i fylket hadde ved utgangen av 2018 Ringer i Vannet-avtale. Prosjektet ble avsluttet 31.12.2018.

4.3 HF-prosjekt (hovedorganisasjonenes fellestiltak) – "økt lønnsomhet i bygg – og anleggsbransjen"

NHO og LO i Trøndelag har de siste tre årene samarbeidet om prosjektet «Bransjeløft gjennom partssamarbeid i bygg- og anleggsnæringen i Trøndelag». Seks bygg- og anleggsbedrifter har deltatt i prosjektet, og SINTEF har bidratt med følgeforskning. Målet har vært å finne ut hvordan man får mer ut av partssamarbeidet mellom ledelsen og de ansatte i bedriftene, og om det faktisk er lønnsomt.

[SINTEFs evaluering av prosjektet](#) viser at samarbeidslinja på den enkelte bedrift er styrket og at utviklingen av dette samarbeidet har lagt grunnlaget for bedre lønnsomhet.

Bransjeløft gjennom partssamarbeid i bygg- og anleggsnæringen i Trøndelag

TILLYT: Johnny Værnes fra K. Lund fikser rør til det som snart skal bli en boligblokk på Lade i Trondheim. Han er glad for at ledelsen og de ansatte hører på hverandre.

Nå er det bevist. Det lønner seg å lytte til de ansatte:

Lønnsom dialog

LØFT: Da de ansatte på rørleggerbedriften K. Lund fikk styre dagene selv, ble budsjettmålet overoppylpt. Ny forskning viser at det lønner seg å ta arbeidene med nå raskt.

FAKTA
Partssamarbeid: I Trøndelagen er det en god samarbeidsmodell mellom partene i arbeidslivet: Fagforeningene og arbeidsgiverne.

viklingsprosjektet der ledelsen og stillingsledere jobber sammen og har klart å skape endringer som blir lønnsomme for bedriften, sier Solem. På et sted har de tatt i bruk en app for å registrere avvik, som førte til færre reklamasjoner.

godt og utvidet partssamarbeid er lønnsomt. Hvis systemet brukes godt, gir det også utslag på balansen, og da blir det også mer penger å fordelle til ansatte, sier han. Rådde NHO og LO er videre i

[SINTEF-rapporten](#) viser at det er særlig to forhold det er viktig å ha fokus på i arbeidet med å utvikle det utvidede partssamarbeidet:

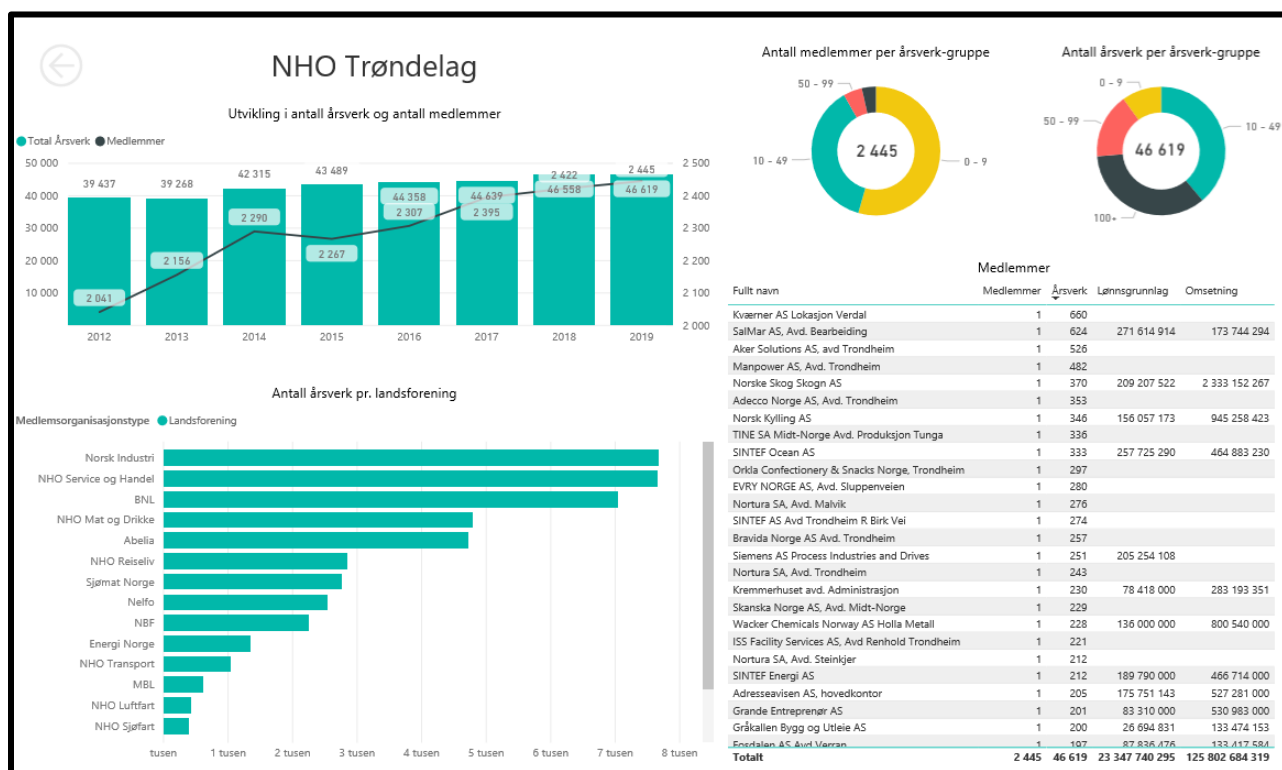
- Legge til rette for trening og etablering av tillit
- Sørge for forankring ut over hovedtillitsvalgt og daglig leder i hver enkelt bedrift.

Vi vil takke alle deltakerbedriftene for at de lot oss få innblikk i sin arbeidshverdag, delte sine erfaringer og forbehold med oss, og bidro til en styrking av alle bedriftene som var med i prosjektet.

5.0 Medlemmene

5.1 Medlemsutvikling

NHO Trøndelag har en fin stigning i antall nye medlemmer. Ved utgangen av 2018 hadde NHO Trøndelag 2422 medlemsbedrifter som tilsvarer 46588 årsverk.

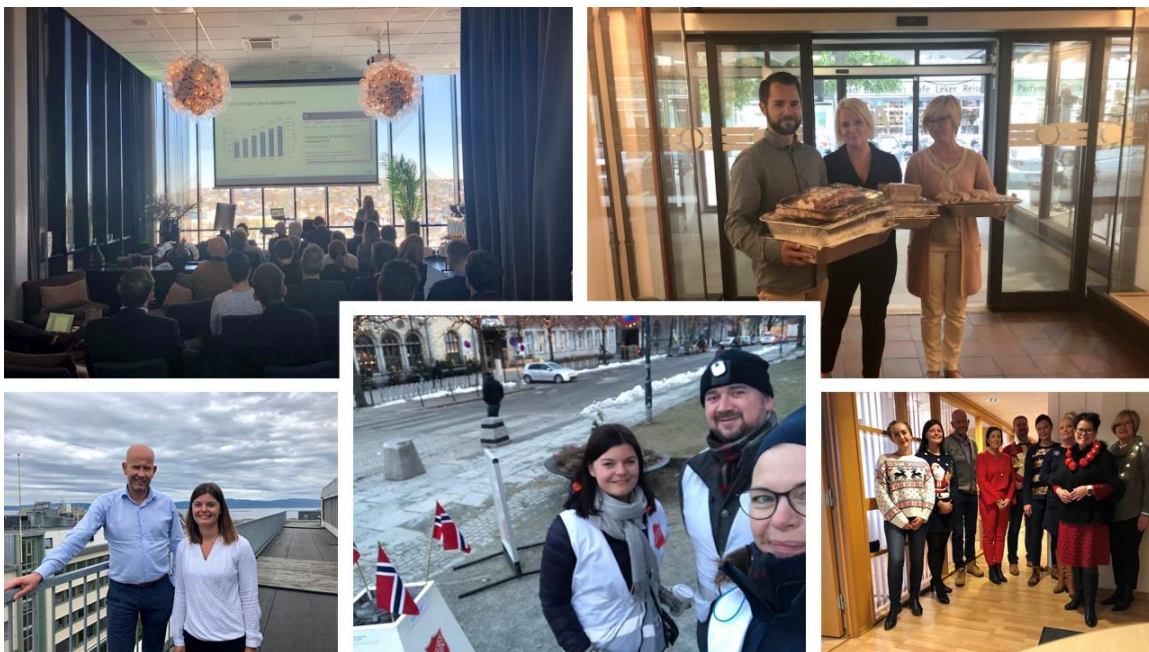
5.2 Medlemsbesøk

NHO Trøndelag har i 2018 gjennomført to medlemsturneer, én på våren og én på høsten. I løpet av turneene besøkte vi omtrent 50 medlemsbedrifter. Fokuset på medlemsbesøk har vært høy gjennom hele året og til sammen har vi besøkt opp mot 200 medlemmer.

6.0 NHO Trøndelags ansatte inklusive prosjektledere som har delte/andre arbeidsgivere *

Ansatte i perioden:

Regiondirektør	Tord Lien
Advokat	Benedikte Morberg Forslund
Seniorrådgiver	Ingveig Holand Wahl
Seniorrådgiver	Hanne Falstad
Rådgiver	Aina Kristiansen
Seniorrådgiver	Anna C. Brustad Moe
*Prosjektleder	Hilde Sætertrø (Nasjonalt program for leverandørutvikling)
*Prosjektleder	Janne Krohn-Hansen (Ringer i Vannet)
*Regionsjef	Ann Lynum (NHO Reiseliv Innkjøpskjeden)
*Distriktssjef	Gunnar Hugås (NHO Reiseliv Innkjøpskjeden)

Regionkontoret har 6 stillinger og i 2018 var det én nytilsetting.

1. august startet Benedikte Morberg Forslund som [advokat i NHO Trøndelag](#). Benedikte er utdannet ved Universitetet i Tromsø og kommer fra jobb i advokatfirmaet Arntzen de Besche, hvor hun også har tatt advokatbevilgning. Etter over 9 år i NHO fratrådte Ingveig Holand Wahl sin stilling i desember 2018.

